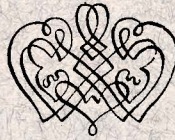

A
MONTECAsALEI ERDŐ

DRÁMAI KÉP

IRTA

SÍK SÁNDOR

BUDAPEST

STEPHANEUM NYOMDA ÉS KÖNYVKIADÓ R. T.

1929.

A
MONTECASALEI ERDŐ

DRÁMAI KÉP

IRTA

SÍK SÁNDOR

BUDAPEST

STEPHANEUM NYOMDA ÉS KÖNYVKIADÓ R. T.

1929.

Személyek:

FERENC testvér.

LEÓ testvér.

ANGELO testvér.

TONIO (rabló).

RENZO (rabló).

TADDEO (rabló).

Két angyal.

Szín: sziklás, erdei táj. Középen nagy bokor, amely ketté választja a színt. Jobbra szikladarab, tövében, némileg védett helyen, egy rakás hamu: régi tűz maradványa. Balról, a szín legszélén, lombos fa. Közte és a középső bokor közt másik (a középsőnél kisebb) bokor.

TONIO, RENZO, TADDEO rongyos, fáradt alakok, vánszorogva, mogorva arccal jönnek, lapos, rongyos tarisznyával, bottal, övükben késsel.

RENZO (botját és tarisznyáját földhöz vágja, azután leheveredik a fűbe).

TONIO (holmiját szép csendesen leteszi, lassan száraz gallyakat keresgél, a jelenet folyamán tüzet rak, ujjasából tűzszerszámot vesz elő és meggyújtja a tüzet, aztán melléje telepszik és kezeit melengeti).

TADDEO (a háttérben egy sziklához támaszkodva mozdulatlanul áll és mogorván néz maga elé).

RÖVID SZÜNET.

RENZO: Szóval kidobtak bennünket!

SZÜNET.

RENZO: Kidobtak, hát kidobtak. Ki tehet róla?

TONIO (*a tűznél térdel*): Nem dobtak ki: be se eresztettek. Az a hitvány portás-barát még a kaput sem akarta kinyitni.

RENZO: Szóval kidobtak. Úgy kell nekünk. Mit kezdtünk azokkal a kámzsás gazemberekkel!

TONIO: Mit tudod te azt, hogy volt! Hiszen nem is hallottad, hogy mit beszéltünk! Te csak messziről nézted ezzel a nemes lovaggal itt. Persze, a nagy hősök még csak a közelbe sem mertek jönni. „Eredj csak Tonio!” „Beszélj velük Tonio!” Ilyenkor jó a szegény Tonio is. Bezzeg máskor: „Fogd be a szád Tonio!”

RENZO: Tán bizony nem tetszik? Egy ilyen közönséges falusi fickóra már az is kitüntetés, ha egy ilyen magunkfajta gentiluomo azt mondja neki, hogy fogd be a szád! Hát még, hogy köztünk lehetsz és... velünk koplalhatsz.

*

TONIO: Úgy! Köszönöm szépen, signor szabólegény! De koldulni jó voltam!

RENZO: Persze! Silány munkára silány ember való. Csak nem gondolod, hogy két ilyen lovag leereszkedik azokhoz a piszkos barátokhoz?

TADDEO (*haragosan dobbant lábával*): Elég legyen! Hitvány szemétnép vagytok mind a ketten. Nem akarok több fölösleges szót hallani.

RENZO: Szolgálatodra, nemes lovag. Ez az előkelő úri hang igazán nagyon félelmetes lehetett annak idején Bibienában, amikor még sereg szolgálta leste pillantásodat. De itt az erdőben...

TADDEO (*főlemelt ököllel feléje ugrik*).

RENZO (*felugrik és félrehúzódik*): Jól van no! Hiszen csak azt akartam mondani, hogy három nap óta nem ettem mást, mint keserű gyökeret, és attól nemcsak a gyomra keseredik meg az embernek, hanem a beszélőkéje is.

TADDEO: Azt akarom hallani, hogyan jártatok odalent Monte-Casaléban?

RENZO: Hát amint parancsoltad, lementünk a faluba. Mondhatom, nem szívesen tettem. Nem csekély önérzetlegyűrésbe került, szabad ember létemre, úr létemre, koldulásra adnom a fejemet, mint valami kisebb testvér. De hát az ördög vigye el ezt a nyomorult világot, ami most jár, mire rá nem viszi az embert az éhség! Hát a falu végén ott a klastrom. No ugyan jeles egy klastrom! Egy-két kidőlt-bedőlt félhajás viskó a hegyoldalban. Akkor fúj be a falán a szél, amikor akar. Az embernek majd a nyaka törik, amíg felfergődik a kapun. No, mondom magamban, ez nem nekem való. Menjen Tonio! Az szokva van az effélékhez, meg a barátnépséget is jobban szívvelheti nálam. Meg aztán olyan jámbor pofát tud vágni, ha akar, hogy mindenkinek megesik a szíve rajta.

TONIO: Szóval, menjen Tonio! Hát mentem is. Bezörgetek, a kapusfráter kikukkant a kapunyíláson, azt mondja: „Ki vagy te?” Szegény ember vagyok, mondok, harmadnapja éhezek. Hárman vagyunk. A Krisztus szerelmére, köhnyörülj rajtunk! Ahogy a barát meghallja a hangom, jobban a szemembe néz, összecsapja a kezét és fölkiált: „Az Isten legyen irgalmas a te szegény lelkednek. Jól látok-e? Avagy csakugyan te vagy az a bizonyos Tonio? Annak az istentelen sansepolcerói haramiának, annak a gyilkos Taddeonak a társa?” Mi tagadás, mondok, jámbor testvér, ha már így rámismertél, az vagyok, de mindazonáltal való igaz, hogy most én vagyok a legjámborabb ember ezen a világon, mert három napja nem volt

tisztességes falat a számban, valamint hogy két társamében sem. Azért az Úr Krisztusnak sebeire kérlek, könyörülj rajtunk!

TADDEO: Ostoba paraszt!

RENZO: Hát nem megmondtam, hogy ennek a parasztnak nem lehet hasznát venni!? Az első barátszóra elveszti a fejét és bevall mindent. Mondtam, hogy magam megyek oda, de ezt a félkegyelműt nem lehet visszatartani, hiába beszél neki az ember. Mindenhová ő tolja a pofáját.

TADDEO: Beszélj, mi volt tovább!

TONIO: Honnan, honnan nem, már akkor ott állt a kapuban a gárdián is, Angelo testvér. Nagyon megijedtem tőle, mert megismertem: nemes úr volt valamikor, nem volt nála gazdagabb ember Monte-Casaléban. De rájött a bolond-óra, otthagya a házát, pénzét, cselédeit és elment Ferenc testvér után barátinak. Hát ez állt előttem és nézett rám ugyan keményen. Megszeppentem egy kicsit, dehát csak elmondom a mondókámat neki is. Persze, rám ismert ő is. Huj micsoda dühös lett a gárdián! Csak úgy égett a két szeme. Elkezdett kiabálni: „Ti gonosz latrok, ti istentelen gyilkosok, akik elragadják a mások kezemunkájának gyümölcsét. Nem szégyellitek magatokat ilyen arcátlan vakmerőségre vetemedni?! Még az Isten szolgáinak alamizsnáját is felfalnátok?! Bizony, nem érdemlitek meg, hogy a föld a hátán hordoz benneteket! Nem néztek ti sem embert, sem Istent. Elhordjátok magatokat innen, meg ne lássalak itt benneteket!” Mit volt mit tenni, hát elhordtam magam.

TADDEO: Szóval koplalhatunk tovább.

RENZO: Koplalhatunk, ameddig bírjuk!

TONIO: Én ugyan már nem sokáig bírom. Olyan a gyomrom, mintha valami kutya ugatna benne és egyre rágná, rágná. Az Isten verje meg azokat a fösvény barátokat!

SZÜNET.

RENZO: Miért is hagytam ott az én jó műhelyemet! Igaz, hogy dolgoztam, kínlódtam napestig, de legalább volt tisztességes kenyérem. Itt meg úgy kell elpusztulni nyomorultan, mint az erdei farkasnak.

TONIO (*sóhajt*): Istenem, Istenem! Ha elgondolom, hogy most odahaza lehetnék San-Lazaróban, az apám házában! Öreg apám van énnekem, öreg édesanyám, hajadon húgom, lovam is volt, csillagos homlokú, meg három kecskéje apámnak. Mind otthagytam! Ti meg-

csaltatok engem. Úri életet ígértetek, aztán mi lett belőle! Egyszer hopp, másszor kopp.

RENZO: No bizony, inkább kopp, mint hopp! Az ördög bujjék ebbe a nyomorult világba. (*Dühösen.*) Te tán meg vagy elégedve a sorsoddal, Taddeo? Hogy olyan nagyon hallgatsz? Pedig valamikor te is külön napokat éltél, tudom.

TADDEO (*keserű nevetéssel*): Ti férgek! Mit tudjátok ti, hogy mit hagytam ott? Nem láttatok ti az én palotámat, nem láttatok engem, mikor vadászni mentem, cselédeimmal, lovaimmal, kutyáimmal, sólymaimmal. Férgek vagytok, azok is voltatok mindig! De én ... én ... hej, ha az a szerencsétlen lakoma nincsen! Az az ostoba összekoccanás. Ittunk ... sokat ittunk, Raniero gróf is. Én még többet. Összevesztünk. A bor tette. Leütöttem. Az embereit is, akik rám jöttek. Hármat. Hát persze, hogy futni kellett. Eh, régen volt, talán igaz se volt. Haramia vagyok. Nem is akarok más lenni.

RENZO (*nyöszörögve*): Éhes vagyok, adjatok ennem!

TONIO: Ha most itt volna az a barát, megfojtanám. Meg én. Mind a kettőt.

TADDEO (*halkan*): Gyűlölöm a barátokat.

TONIO: Úgyis van még velük egy kis számadásom. Ti még nem tudjátok, hogy én mért lettem haramia. Nem tudjátok. Nagy sora van annak. Margherita volt az oka mindennek. Egy hét mulva lett volna a kézfogónk. Margherita, a szomszéd lánya. Olyan volt az, olyan ... nem volt annak párja San-Lazaróban. Mindenki mondta. Rendben volt minden. Az apám is örült, az anyám is örült, az ő szülei is örültek. A pap is örült. Összeillettünk, mindenki azt mondta. Egy hét mulva lett volna a kézfogó. Akkor jött az az átkozott két barát. Kiálltak a piacra, prédikáltak. Meg énekeltek. Ott volt az egész falu. Penitencia, penitencia! — minden második szavuk csak ez volt. Úgy sírtak az emberek, mint a záporosó. Margherita is ott volt az anyjával. Aznap este nem szólt hozzám egy szót sem, csak sírt, csak sóhajtozott egyre. Másnap megyek hozzájuk. Hol van Margherita? Az anyja nem szól semmit, csak törülgeti a szemét. Hol van, mondom, az a lány, mondja kend, ha jót akar! Nincs itt, azt mondja. Elment. Hova ment? Elment a barátok után. Apácának. A Sciffi grófkisasszony klastromába. Megbolondították. Itt tudott hagyni. Hát akkor jöttem én hozzátok. Azóta vagyok én erdők haramiája. Ez a számadásom még hátra van a barátokkal.

SZÜNET.

RENZO: Egyszer lehettem volna úrrá életemben. Régen volt, még akkor csak a magam kezére dolgoztam. Vásár volt Arezzóban. Csapatokban jöttek a vásárosok mindenfelől. Most, vagy soha — gondoltam magamban. Ha addig élek is, de most gazdag ember leszek. Rálestem egy gazdag genovai kereskedőre, aki hogy-hogy nem, egyedül jött a kocsiján. Pontedera mellett akartam rálesni az erdőben. Hát nem közbehozta az ördög a barátokat! Luccában megpihent az emberem, épen akkor hált ott két kámzsás. Arról beszéltek egész nap, hogy az Üdvözítő csak a szegényeket szereti. A genovai csak hallgatja őket, egyszer csak előugrik, mint a bolond, hogy ő is az Úr Jézus tanítványa akar lenni, meg hogy fel akarja venni a keresztjét, meg mindenféle hasonló ostobaságokat. A vége az lett, hogy ott mindenki szemeláttára a piac közepén kihúzta kocsiját, és a két szurtos barát minden portékát kiszórt a szegényeknek. Hogy mi lett vele utóbb, nem tudom, mert otthagytam őket. Kimentem a városból, levágtam magam a földre és sírtam mérgemben. Azóta nem ajánlom semmiféle barátnak, hogy egyedül találkozzon velem az erdőben. Nekik köszönhetem, hogy ma is koldús vagyok.

SZÜNET.

TADDEO: A Subasió történt. Ketten voltunk egy régi társammal. Nagyon dühösesek voltunk, mert aznap egymás után két vállalkozásunk hiúsult meg. Egyszer csak éneket hallunk. Egy különös alak jött velünk szembe. Sápadt, vézna kis ember volt, ócska köpönyeg a vállán, a köpönyeg hátán mésszel írva egy nagy kereszt. Jött egyenesen nekünk, valami idegen nyelven énekelt, a szeme úgy égett, mint a tűz. Nem szeretem, ha más jókedvű, amikor én dühös vagyok. Megállítom azt a furcsa parasztféle kis embert, dühösen rákiáltok, hogy kiféle-miféle. Azt mondja szép csendesen: „Én a nagy Király hírnöke vagyok. Mit akartok tőlem?” És úgy nézett rám, hogy egészen megzavarodtam. Csak nézett és nem szólt egy szót sem többet. Ma sem tudom miért, de ahogy úgy nézett rám, egyre dühösebb lettem. Először azt gondoltam: megölöm. De aztán mégis mást gondoltam. Az út mellett volt egy mély szakadék, félig hóval, megfogtuk a kezét-lábát, és belevetettük a szakadékba. Ahogy leesett, beleütötte a fejét egy kőbe, a vér ellepte a homlokát. De akkor is énekelt, és akkor is csak nézett rám azzal a furcsa két szemével. Most is magam előtt látom. Most is elfog a mérreg, ha rá gondolok. Azóta megtudtam, az assisibeli Ferenc testvér volt. A posztókereskedő fia, aki az egész világot megbolondította.

(*Halkan.*) A két szemét most is magam előtt látom. (*Kis szünet után ökölbesorított kézzel felugrik.*) Gyűlölöm a barátokat, gyűlölöm.

SZÜNET.

ANGELO TESTVÉR (*jobbról megjelenik. Kezében nagy kosár, tele kenyérrel és egy nagy palack piros bor*): Békesség nektek, testvéreim!

TONIO (*felugrik*): A barát!

RENZO: A gvardián!

TONIO: Kenyér van nála, meg bor.

TADDEO: No, ez épen jókor jön! (*Botjához nyúl.*)

RENZO: Nem bánom én, akárki, csak hogy ennivalója van!

ANGELO TESTVÉR (*a tűzhöz lép, lerakja a kosarat és a palackot*): Ime testvéreim, az Úr szolgálja, Ferenc testvér küldi nektek ezt a kevés kenyeret és bort, egyetek és igyatok az Isten nevében és lakjatok jól, és dicsérjétek az Istent!

RENZO (*mohón a kosárra veti magát, kikap egy darab kenyeret, beleharap*): Jó kenyér! Friss kenyér! (*Társainak nyujt egyet.*) Nesztek! Egyetek! Eleget koplaltunk három nap óta!

TONIO (*elveszi a kenyeret, de nem harap bele, hanem mogorván néz*).

TADDEO (*elveszi a kenyeret, és a bokorba hajítja*): Gyűlölöm a barátokat!

ANGELO TESTVÉR (*térdre borul*): Kérlek benneteket, testvéreim, a Krisztus szerelmére, bocsássatok meg nekem, mivelhogy durva és kegyetlen voltam hozzátok. Valóban nagy bűnös vagyok én, és nem vagyok méltó az Isten kegyelmére, azonban legyetek irgalommal hozzám.

TONIO (*csodálkozó arccal nézi, és lassan beleharap a kenyérbe*).

RENZO (*mohón eszik*).

TADDEO (*közelebb lép mogorva arccal*): Barát! Ki mondta neked, hogy utánunk jöjj?

ANGELO TESTVÉR: Ferenc testvér, az én atyám küldött engem hozzátok.

TADDEO: Az assisibeli Bernardone fia?

ANGELO TESTVÉR: Az. Ő az én atyám. Amikor az imént elűztelek benneteket, csakhamar megérkezett Ferenc testvér Leó testvérrrel. Egész nap koldulni voltak, és az Űristen velük járt, mert egy tarisznya kenyeret és egy palack bort hoztak magukkal. Ezt, amit itt láttok. Mikor elmondtam neki, hogy mit cselekedtem vele-

tek, Ferenc testvért szentséges harag fogta el, mint a mi Urunkat. amikor kiűzte a pénzváltókat a templomból. „Nagy bűnös vagy te, Angelo testvér“ — így szólt hozzám. „És gonoszabb vagy a felfuvalkodott farizeusnál. Vajjon nem vagy-e te a kisebb testvérek közül való, hogy oly gonosz kevélységgel mertél szólni a te testvéreidhez!? Nem tudod-e, amit a mi Mesterünk, Jézus Krisztus mondott, hogy nem az egészségeseknek van szükségük orvosra, hanem a betegeknek? És hogy ő nem az igazakat jött bűnbánatra hívni, hanem a bűnösöket?! És annak okáért nem átalott egy tálból enni a vámosokkal. Mivelhogy tehát vétkeztél a szeretet ellen és az Úr Krisztusnak szent evangéliuma ellen, én most megparancsolom neked a szent engedelmesség nevében, tüstént vedd ezt a tarisznya kenyeret, amelyet magammal hoztam, és ezt az üvegecske bort, és menj utánuk nagysietve hegyen-völgyön át, míg csak rájuk nem találatsz, és ajánld fel nekik ezt a bort az én nevében. Azután pedig borulj térdre előttük, és tégy nekik vallomást alázatosan kegyetlenségedről, és azután kérd őket az én nevében, hogy ne cselekedjenek több rosszat, hanem féljék az Istent és többé meg ne bántsák. És hogyha megcselekszik ezt, megígérem nekik, hogy gondoskodni fogok minden szükségükről, és adni fogok nekik enni és inni mindennap. És hogyha mindezt megmondottad nekik, térj vissza hozzám alázatosan.“ Ime, ezt mondta Ferenc testvér. Azért bocsássatok meg nekem testvéreim, és ízelejtétek meg vigan azt, amit küldött nektek.

RENZO *(evés közben)*: Nem is olyan rossz emberek ezek a barátok!

TADDEO *(sötétén)*: Menj el innen, és mondd meg a te Ferenc testvérednek...

FERENC TESTVÉR *(Leó testvérral megjelenik a háttérben)*: Békesség nektek, testvérkéim!

TADDEO *(megragadja Renzo karját)*: Ő az! A subasói ember!

FERENC TESTVÉR: Eljöttem hozzátok, testvéreim, hogy résztvegyek a ti lakomátokban és vigasságotokban. Mert édes és gyönyörűséges dolog együtt lakozniok atyafi testvéreknek. Mivelhogy ünnepet szerzett az Úr tinéktek és nekünk ezen a napon. És teljes lesz a mi örömünk. *(Leül a tűzhöz.)*

(Közben egészen besötétedett, csak a tűz világít.)

RENZO: Isten hozott köztünk, assisibeli Ferenc testvér!

TONIO: Békesség neked!

TADDEO *(sötétén néz maga elé)*.

FERENC TESTVÉR *(kivesz egy darab kenyeret, és Renzónak nyújtja)*: Egyél testvérem. És adjunk hálát az Istennek azért a sok

drága kincsért, amelyet nekünk adott. Mert ez a szép fehér kenyér, ez a szép piros bor, ez a szép zöld gyepasztal, ez a szép nagy erdő-palota mind a Gondviselésnek drágalátos ajándéka. Kérjük is az Istent, hogy szereltesse meg velünk a szegénység drágalátos kincsét. *(Egy másik kenyeret Tonióknak ad.)* Egyél testvérem, és imádkozunk együtt, mint ahogy imádkozik ebben az órában a mi húgunk, Margherita nővér, a te lelkedért, és bizony meghallgatja az Úr az ő imádságát.

TONIO *(elfordul, hogy elrejtse meghatottságát).*

FERENC TESTVÉR *(kivesz egy kenyeret, kettétöri, felét Taddeónak nyújtja, másik feléből maga eszik egy falatot):* Együnk mi is, testvérem. És adjunk hálát az Istennek, és emlékezzünk meg szánakozással azokról a szegény testvérekről, akik fényes palotákban, zeneszó mellett ülnek gazdag asztaloknál, és akik éles karddal oldalukon véres csatákba vágynak, és akik kegyetlen kevélységgel hatalmaskodnak a gyengébb testvéreken, és nem gondolnak az Úristenre, és nem ismerik a szegénység örömét és az alázatosság gyönyörűségét és az Isten fiainak világosságát. *(Felveszi a boros üveget.)* És igyunk örömmel ebből a szép piros borból, amelyet a jó-ságos szőlőtőke termett, és a bornak piros cseppjeiről emlékezzünk a mi Urunknak drágalátos vérére, amelyet értünk ontott, és amely-lyel megszerezte nekünk a mennyországot és az Isten fiainak örven-dezését ezen az áldott földön! *(Iszik, azután átnyújtja az üveget Taddeónak. Sorban mind isznak. A két baráthoz.)* Egyetek és igya-tok ti is velünk, testvéreim, mert ez a három testvér az Úrnak vá-lasztottja, és ünnepi lakoma ez a vacsora, és nagy ünnep, melyet az Úr szerzett nekik és nekünk, aki dícsértessék mindörökké!

SZÜNET.

(Mind szónélkül esznek, és Ferenc testvérré néznek.)

FERENC TESTVÉR: Most pedig itt az ideje nyugalomra tér-nünk.

LEÓ TESTVÉR: Késő van.

ANGELO TESTVÉR: Sötét van, nem találunk vissza a klas-tromba.

FERENC TESTVÉR: Befogad bennünket az Úristen palotája. Az erdő-klasztromba térünk pihenőre. Fűtestvérkéink ágyat vetnek alánk, puhábbat, mint a királyok ágyasházában. Cserfatestvérünk mennyezetet ad, szebbet, mint a császárok baldachinja. Lombok nótácskája, Isten szellőcskéje elringat álomba, tücsök nővérkénk

altatót muzsikál, mint édesanyánk a bölcsőnk fölött. Jó éjtszakát testvéreim.

A HÁROM BARÁT *(felállnak, és elvonulnak a baloldali fa alá, ott lefekszenek a föbe).*

A HÁROM RABLÓ *(mozdulatlanul bámulnak a tűzbe).*

RENZO: Jaj nekünk boldogtalanoknak! Ágrólszakadtaknak!

SZÜNET.

TONIO: Lám ez a fráter idejön utánunk. Letérdel előttünk, megalázza magát. Miért? Egy pár kemény szóért. Hiszen igazat mondott! Lám ez a jó testvér enni-inni küld utánunk, még meg is ígéri, hogy máskor is ad. Bizony, hogy szent emberek ezek. Mennyországba jutnak. Meg is érdemlik. Mi pedig elkárhozunk.

SZÜNET.

TADDEO: Ostobák vagytok! Gyáva fickók vagytok!

SZÜNET.

RENZO: Aki abból él, hogy kifosztja felebarátait... aki eldöngeti a gyöngébbeket... aki vérét ontja a szerencsétleneknek... meg is gyilkolja embertársát... és még csak meg sem szólal a lelki ismerete... az nyilván nem fél az Istentől.

TONIO: Hát élet ez? Koplalni, lappangani, kínlódni, ölni, rabolni? Megint csak lappangani, koplalni, dideregni? A végén még örökre el is kárhozni?

RENZO: Ezek szegények. Mégis vidámak.

TONIO: Maguknak sincs semmijük, mégis nekünk adják, amit összekéregetnek.

SZÜNET.

TONIO: Ferenc testvér nagy szent. Mindenki tudja. Akiért ő imádkozik, azon könnyörül az Isten.

TADDEO *(felnevet)*: Hiába! Paraszt paraszt marad, szabó szabó marad. Haha! Még majd elmentek barátnak ti is, nem?

TONIO: Ezek szent emberek!

SZÜNET.

FERENC TESTVÉR: Leó testvér, Isten báránykája! Itt a matutinum ideje.

LEÓ TESTVÉR: Atyám, nincsen breviáriumunk. Hogyan végezhetnők el a zsolozsmát?

FERENC TESTVÉR: Leó testvér, Isten báránykája! Azért mégis csak dicsérjük az Istent ebben az órában. Én majd előmon-

dok valamit, te meg felelgesz, amint tanítalak. Csak vigyázz, hogy meg ne másíts egy szót sem, csak úgy szólj, mint tanítalak. Én majd ezt mondom: Ó Ferenc testvér, te annyi rosszat cselekedtél, annyit vétkeztél világéletedben, hogy igazán rászolgáltál a pokolra! Te pedig Leó testvér, ezt válaszold: Való igaz, hogy megérdemled a legmélyéresebb poklokat!

LEÓ TESTVÉR: Szíves örömmel, atyám. Kezdd el az Isten nevében!

TONIO (*Ferenc testvér első szavára felkel a tüztől, és lassan a középső bokorig lopózik, onnan figyeli a barátok beszédét*).

FERENC TESTVÉR: Ó Ferenc testvér, te annyi rosszat cselekedtél, annyit vétkeztél világéletedben, hogy igazán méltó vagy a pokolra!

LEÓ TESTVÉR: Annyi jót cselekszik általad az Isten, hogy be fogsz menni a mennyországba!

FERENC TESTVÉR: Ne így beszélj, Leó testvér! Ezt mondjad: Ferenc testvér! Annyi gonosztságot cselekedtél, valósággal rászolgáltál, hogy az átkozottak közé juss!

LEÓ TESTVÉR: Örömet, atyám!

FERENC TESTVÉR (*mellét verve*): Ó én Istenem, mennynek és földnek ura, annyi gonosztságot, annyi vétket követtem én el elened, teljességgel méltó vagyok, hogy megátkozz engem!

LEÓ TESTVÉR: Ó Ferenc testvér, az áldottak között is különösképen megáld téged az Isten!

FERENC TESTVÉR: Mért nem felelsz úgy, amint tanítalak? Megparancsolom neked a szent engedelmesség nevében, hogy felelj úgy, amint tanítalak. Ezt feleld nekem, Leó testvér, Isten báránykája: „Semmiképen sem vagy méltó az irgalmasságra!“ Jól vigyázz hát, Leó testvér! (*Hangosan.*) Ó te gonosz Ferenc testvér, azt gondold, hogy irgalmas lesz hozzád az Isten?

LEÓ TESTVÉR: A jószágos mennyei Atya irgalmas lesz hozzád, és sok-sok kegyelmet ad neked!

FERENC TESTVÉR (*szelíd szemrehányással*): Hogyan mérészkedtél véteni az engedelmesség ellen? Hogy mered annyszor ellenkezőjét mondani annak, amit meghagytam neked?

LEÓ TESTVÉR (*alázatosan*): Isten a tanum, én atyám, hogy mindig úgy akartam felelni szívemben, amint parancsoltad. De az Isten úgy beszéltet engem, amint Neki tetszik, nem amint nekem tetszik.

FERENC TESTVÉR: Nagyon szépen kérlek, most az egyszer felelj úgy, amint mondtam.

LEÓ TESTVÉR: Beszélj csak az Isten nevében, bizony. hogy most úgy fogok felelni, amint akarod.

FERENC TESTVÉR *(könnyezve)*: Ó te gonosz Ferenc testvér! Azt hiszed, megkönyörül rajtad az Isten?

LEÓ TESTVÉR: Sőt még hozzá nagy kegyelmet nyersz az Istentől, és felmagasztal téged, és megdicsőít mindörökre, mert aki magát megalázza, felmagasztaltatik, és én nem mondhatok egyebet, mivelhogy Isten szól az én számban.

FERENC TESTVÉR *(lehajtja fejét)*.

MINDKETTEN *(térdenállva csendesen imádkoznak)*.

SZÜNET.

RENZO *(felkel a tüztől, lassan a bokorhoz megy, és Tonio mellé telepedve, vele figyeli a két barátot)*.

(Aombok közt énekelni kezd egy fülemile.)

FERENC TESTVÉR: Leó testvér, Isten báránykája. Hallod a mi testvérkénket, a fülemilét?

LEÓ TESTVÉR: Hallom, atyám!

FERENC TESTVÉR: Ime, milyen szépen dicséri az Istent a mi testvérkénk. Felelj neki, Leó testvér, hogy együtt dicsérjétek az Urat.

LEÓ TESTVÉR: Édes atyám, én nem tudok olyan szépen énekelni.

FERENC TESTVÉR: Nem baj, Leó testvér. Majd megpróbálom én. Testvérkém, fülemile, hallgass most egy kissé, most hadd dicsérjem a jóságos Atyát.

(A fülemile elhallgat, szent Ferenc énekelni kezd.)

Mindenható fölséges és jóságos Űr,
Tiéd a dicséret, dicsőség és imádás,
És minden áldás!
Mindez egyedül Téged illet, Fölség,
És nem méltó az ember, hogy nevedet kimondja.

Áldott légy, Uram, s minden alkotásod,
Legfőképen urunk-bátyánk, a nap,
Aki a nappalt adja, és ránk deríti a te világosságod.
És szép ő és sugárzó, nagy ragyogással ékes,
A te képed, Fölséges!

Űgy! Most te következél, fülemile testvér!

(A fülemile énekelni kezd, majd elhallgat.)

FERENC TESTVÉR (*könnyezve*): Lám, lám, Leó testvér, fölemile testvér szebben tudja dicsérni az Istent minálunk! Pedig nekünk mennyivel több jót adott, akiket testével és vérével táplál. Vajmi nagyon kell igyekeznünk, hogy méltóképen dicsérhessük a mi Urunkat. De itt az idő, Leó testvér, térj pihenőre az Isten nevében!

LEÓ TESTVÉR (*félrehúzódik, és lefekszik a fa tövében*).

SZÜNET, VIRRADNI KEZD.

FERENC TESTVÉR (*egy darabig csendesen imádkozik, aztán felkel, felvesz két heverő fadarabot, és mintha hegedű és vonója volna, egymáson vonogatva őket, énekel*):

Aldjon, Uram, téged hold nénénk és minden csillaga az égnek.
Őket az égen alkotta kezed, fényesnek, drága szépnek!
Aldjon, Uram, tégedet szél öcsénk,
Levegő, felhő, jó és rút idő,
Kik által élteted minden te alkotásod

(Az ének első szavainál megjelenik két fehér ruhás angyal ragyogó fényességben, és jobbról-balról megállnak szent Ferenc mellett.)

TADDEO (*mikor az angyalok megjelennek, összerezzen, feláll, és lassan ő is a bokorhoz húzódik két társa mellé, és mind a hárman tágranyitott szemmel nézik a jelenetet*).

FERENC TESTVÉR ÉS A KÉT ANGYAL:

Aldjon, Uram, tégedet víz hugunk!
Oly nagyon hasznos ő, oly drága, tiszta és alázatos!

Aldjon, Uram, tűz bátyánk:
Vele gyújtasz világot éjszakán,
És szép ő és erős, hatalmas és vidám.

Aldjon, Uram, téged Földanya nénénk,
Ki minket hord és enni ad,
És mindennemű gyümölcsöt terem, füveket és színes virágokat.

(Az ének alatt a három rabló, egyik a másik után lassan előkullog, és az alvó barátok mellé húzódva nézik a három éneklőt. Az utolsó soroknál a két barát is felébredt.)

FERENC TESTVÉR ÉS A KÉT ANGYAL:

Aldjon, Uram, tégedet minden ember, ki szerelmedért másnak megbocsát,
És, aki tűr gyötrelmet, nyavalyát,
Boldogok, akik tűrnek békességgel,
Mert tőled nyernek majd, Fölséges, koronát.

RÖVID SZÜNET, a nap felkelt.

FERENC TESTVÉR: Atyámfiái, az éj elmúlt, a nap pedig elközelgett. Itt az óra az álomból felkelnünk és visszatérnünk a kolostorba! (*Megfogja Leó testvér kezét és jobbra kifelé indul.*)

(A két angyal előtte megy, a többiek egymás kezét fogva mennek utána a következő sorrendben: Leó testvér, Angelo testvér, Tonio, Renzo, Taddeo.)

MIND énekelnek:

Dicsérjétek az Urat és áldjátok,
És mondjatok hálát neki
És nagy alázatosan szolgáljátok!

FÜGGÖNY.

